Raadsbrief

gemeente
SCHIERMONNIKOOG

Aan:	de gemeenteraad
Afzender:	het college van B&W
Datum:	13 mei 2025
Onderwerp:	Stand van zaken Jeugdhulp Friesland

Geachte leden van de gemeenteraad,

De continuïteit, kwaliteit en betaalbaarheid van zorgaanbieder Jeugdhulp Friesland (JHF) staan sinds januari 2024 onder druk. Daarom werken de Jeugdautoriteit (JA), de achttien Friese gemeenten en JHF vanaf dat moment samen op basis van het Draaiboek 'Continuïteit Jeugdhulp' (Draaiboek).

JHF is sinds 2023 bezig om tot om- en afbouw van gesloten jeugdhulp te komen, conform opdracht van het Rijk. De landelijke ambitie is om in 2030 nul gesloten plaatsingen te hebben. Ook de regio Fryslân heeft zich hieraan gecommitteerd. Incidentele middelen van het Rijk die bedoeld zijn om gemaakte kosten in dit verband te compenseren zijn tot op heden nog niet (volledig) beschikbaar gekomen. Omdat JHF de ontstane frictiekosten begin vorig jaar niet zelf kon dragen, heeft de gemeente Leeuwarden (namens de Friese gemeenten) JHF in april 2024 voorschotten verstrekt ter hoogte van € 2.500.000, -. Aanvullend hierop heeft het Ministerie van VWS eenzelfde bedrag (in de vorm van een lening) beschikbaar gesteld.

In mei 2024 hebben de 18 Friese gemeenten het Continuïteitsplan voor jeugdzorgaanbieder Jeugdhulp Friesland (JHF) vastgesteld. Hierin zijn afspraken opgenomen gericht op het versterken van de organisatie en het realiseren van een duurzaam financieel herstel. Essentieel onderdeel daarvan is dat JHF keuzes maakt binnen haar eigen zorgportfolio.

Eerder hebben we u gemeld dat JHF verzocht is om op korte termijn koers te bepalen rondom het herijken van het zorgportfolio, en de nadere uitwerking hiervan. Dit om een besluit te kunnen nemen op het verzoek van JHF om uitstel van terugbetaling van de gemeentelijke bevoorschotting van € 2.500.000,-. Hetzelfde verzoek van JHF staat uit bij het ministerie van VWS. Met deze brief informeren wij u over de laatste ontwikkelingen en de uitkomst van de besluitvorming op dit verzoek. In de brief gaan we in op het aangeleverde projectplan van JHF, de gestelde voorwaarden vanuit de Friese gemeenten gekoppeld aan het genomen besluit, de verschillende perspectieven en daaraan verbonden risico's en het vervolg.

Verlenging terugbetalingstermijn

In reactie op het verzoek van JHF tot uitstel van de terugbetaling van de verleende bevoorschotting heeft het college van Leeuwarden (namens de Friese gemeenten) besloten om de terugbetaaltermijn te verlengen tot 6 juni 2026. Deze termijn loopt samen met de verlengingstermijn van terugbetaling bij VWS. Dit wordt noodzakelijk geacht om JHF in staat te stellen duurzame en verantwoorde keuzes te maken ten aanzien van haar toekomstscenario's, welke zij inmiddels heeft uitgewerkt in een projectplan.

Projectplan JHF

Op basis van dit projectplan heeft JHF gekozen voor een tweesporenstrategie: enerzijds de voortzetting van een afgeslankt, financieel gezond JHF en anderzijds het verkennen van (on)mogelijkheden van een fusie of overname. Alternatieve scenario's zijn in het projectplan

verworpen vanwege de negatieve effecten op de continuïteit van zorg, de maatschappelijke kosten en het verlies van expertise en kennis van de medewerkers van JHF binnen de jeugdzorgsector.

In het scenario van een afgeslankt financieel gezond JHF continueert zij de zorg, waarbij het zorgportfolio wordt geoptimaliseerd en afstand wordt genomen van onderdelen die niet rendabel kunnen worden gemaakt. Op dit moment ligt bij JHF de keuze voor om verschillende vormen van de ambulante producten en diensten af te bouwen. In het scenario van een fusie of overname wordt de dienstverlening van JHF ondergebracht bij één organisatie. JHF voert gesprekken met andere zorgaanbieders om te kijken of (delen van) de jeugdhulpverlening op een andere plek toekomstbestendig kan worden ondergebracht. De uitwerking van deze tweesporenstrategie vormt een deel van de basis voor de voorwaarden die de gemeenten aan het uitstel van de terugbetaling van de bevoorschotting verbindt.

Gestelde voorwaarden aan uitstel van terugbetaling bevoorschotting

Kwartaalrapportages
Een voorwaarde voor het toekennen van uitstel van terugbetaling is dat JHF zich committeert aan het verstrekken van kwartaalrapportages aan de regiegroep (SDF, gemeente Leeuwarden, de externe regievoerder en de JA). In plaats van cijfermatige gegevens, ontvangen zij in de nieuwe situatie ook gegevens over de inhoudelijke ontwikkelingen van de voorkeursscenario's van JHF.

Deze rapportages sluiten aan bij de eigen Planning & Control-cyclus van JHF en geven invulling aan de door Friese gemeenten gewenste transparantie op zowel inhoud als financiën. De informatievoorziening omvat in elk geval kwalitatieve en kwantitatieve analyses, waarmee de voortgang richting duurzame oplossingen nauwgezet wordt gemonitord en tijdige bijsturing mogelijk blijft. Transparantie is daarbij een randvoorwaarde.

Voortgangsrapportage
We hebben de afspraak gemaakt dat uiterlijk op 1 oktober 2025 door JHF een voortgangsrapportage aan de regiegroep wordt geleverd. Daarnaast levert JHF op dit moment een actuele stand van zaken rondom de uitwerking van de voorkeursscenario's, dat ziet op het herijken van ambulante vormen van jeugdhulp of de (on)mogelijkheden omtrent fusie/overname, de acties voortvloeiend uit het recent door haar vastgestelde projectplan.

Verschillende perspectieven
Het voornaamste argument om tot uitstel van terugbetaling van de bevoorschotting over te gaan, is het belang van het borgen van de zorgcontinuïteit in de regio. Daarnaast biedt het uitstel JHF tijdelijk financiële rust, waardoor ruimte ontstaat om het zorgportfolio te herijken en toekomstbestendig vorm te geven

(Financiële) risico's
De voorwaarden die zijn opgenomen in het addendum zijn niet risico-vrij. Eerder in deze brief hebben we de incidentele middelen vanuit het Rijk benoemd voor de transformatie van JHF. Deze zijn nog niet (volledig) vrijgekomen. Het totale bedrag is ook nog niet bekend. Als dit minder is dan de bevoorschotting dragen de Friese gemeenten een financieel risico, indien JHF niet in staat blijkt het verschil bij te dragen.

Mocht de financiële situatie van JHF verslechteren, kan dit leiden tot een nieuwe steunaanvraag bij de Friese gemeenten, zoals beschreven in het Continuïteitsplan. Een eventuele aanvullende financiële bijdrage van gemeenten naast de huidige voorschotfinanciering, in bijvoorbeeld de vorm van een gift of een langlopende lening, kan dan worden overwogen. In dit laatste geval is de zekerheid van terugbetaling beperkt. Dit vraagt dan om separate bestuurlijke besluitvorming.

In het geval van een fusie of overname van JHF is er sprake van overgang van onderneming, waarbij frictiekosten kunnen ontstaan. Het is denkbaar dat een overnemende partij voorwaarden stelt aan gemeenten voor medefinanciering van deze kosten.

Afsluitend
We gaan op basis van het besluit om de terugbetalingsplicht te verlengen een nieuwe fase in. Het proces wordt nauwer gevolgd door de rapportages aan te laten sluiten bij de Planning & Control-

cyclus van JHF. Daarnaast levert JHF aan het einde van derde kwartaal of begin vierde kwartaal van dit jaar een voortgangsrapportage aan de regiegroep. Wanneer er relevante ontwikkelingen zijn, informeren wij u hierover.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Schiermonnikoog